AMAÇ: Hastanın 24 saat içinde aldığı ve çıkardığı sıvıların doğru ölçümünü yaparak, olası komplikasyonları önlemek.

KAPSAM: Bu protokol, aldığı- çıkardığı sıvıların tanılanması ile takibini kapsar.

SORUMLULAR: Bu protokolün uygulanmasından hekimler ve hemşireler sorumludur.

TANIMLAR:

- **Parasentez:** İçinde su veya cerahat toplanmış bir vücut boşluğundaki sıvıyı çıkarmak için yapılan delme ameliyatı.
- **Torasentez:** Plevral sıvının bir iğne ya da kateter ile aspirasyonu işlemidir.

UYARILAR VE ÖNLEMLER

Aldığı ve Çıkardığı Sıvı Takibinin Yapıldığı Hastalıklar:

- Konjestif Kalp Yetmezliği,
- Böbrek Yetmezliği,
- Yoğun sıvı tedavisi olan hastalar,
- Ödemli hastalar,
- Kemoterapi ve Böbreğe toksik etkisi olan ilaç kullanan hastalar,
- Diüretik kullananlar,
- Karaciğer sirozu, karaciğer hastalığı,
- Cerrahi operasyon geçiren hastalar,
- Yüksek ateşli hastalar,
- Oral beslenemeyenler (Koma, yutma güçlüğü v.s.),
- Diyaresi ve kusması olan hastalar,
- Yanık ve hormonal nedenler,
- Beslenme bozuklukları.

Aldığı Sıvılara;

- Oral alınan tüm sıvılar,
- IV sıvılar,
- İrrigasyon sıvıları,
- İrrigasyon sıvılardan arta kalan miktar (geri alınamayan miktar),
- Periton diyalizinden arta kalan sıvı,
- Meyveler,
- Yemek sıvıları dahil edilir.

Çıkardığı Sıvılara;

- İdrar
- Kusmuk
- Hematemez
- Melena
- Diyare
- Mens Kanaması
- Drene olan sıvı
- Mide aspirasyonu
- Parasentez
- Torasentez
- Terleme
- Ameliyat drenaj kaybı
- Periton diyalizinden fazla çıkan sıvı, dahil edilir.

Sıvı Bilançosu:

Dengede: Aldığı- çıkardığından 200-400ml fazla

Pozitif Bilanço: Aldığı > çıkardığı (böbrek yetmezliği)

Negatif Bilanço: Çıkardığı > aldığı (diüretik kullanımı)

Dışkı kayıpları; her dışkılama, özel ölçme kabı ile takibi yapılır.

Oral kayıplar; (kusma, hematemez) bardak ve ölçme kabı ile takibi yapılır.

- Alt bezi kullanan hastalarda boş bez tartılır, hasta idrarını yaptıktan sonra bez tartılır.
- Aradaki fark çıkardığı sıvı olarak kaydedilir.
- Menstrüel kanamalarda her pette 30-50 ml kayıp vardır. 24 saatlik ped kullanım sayısına göre takibi yapılır.
- Yara sızıntı ve kanamalarda 24 saatlik ped sayısına göre değerlendirilir.

Sıklıkla kullanılan ölçeklerin ml olarak değerleri

- Bir su bardağı sıvı: 200 ml
- Bir su bardağı yoğurt: 200 ml
- Bir kase çorba: l50 ml
- Bir yemek kaşığı: l5 ml
- Ölçekler standart olmadığı için bardak ve kase gibi kaplar önceden ölçülüp not alınmalıdır.

ARAÇ VE GEREÇLER

- Hemşire gözlem formu
- Kalem

İŞLEM BASAMAKLARI

- **Aldığı** - çıkardığı sıvıların toplamının, hasta için önemi anlatılır.
- Hastaya her sabah vücut ağırlığı ölçüm protokolü uygulanır.
- Aldığı-çıkardığı sıvıların dengesinin tanılama sıklığına göre toplamı yapılır. Dengede olup olmadığı kontrol edilir.

Oral alınan sıvılar için,

- Hastaya aynı bardak ölçüsünü kullanması söylenir.
- Takibinin yapılabilmesi için içtiği sıvıların kaydının yapılmasının önemi anlatılır. Okuma yazma bilmeyen hastalar için kağıt, kalem kullanmayıp, her bardak için bir çizgi çizmesi söylenir.

Çıkarılan sıvılar için,

- Çıkardığı sıvıların toplanması için ölçü kabı verilir.
- Ölçü kabının üzerine; Hasta adı soyadı, barkod numarası, oda - yatak numarası ve biriktirilen sıvının cinsi yazılır.

- Aldığı-çıkardığı sıvı dengesizliğinde doktor ile işbirliği yapılır.
- Aldığı-çıkardığı sıvılar cc (ml) olarak “Hemşire Gözlem Formuna” tanılama sıklığına göre kaydedilir.
- Tanılama sıklığına göre ölçüm yapıp kaydedilen sıvı (herhangi bir tetkik için gönderilmeyecek ise) boşaltılır.
- 24 saatlik idrar toplanıyorsa sabah 08:00’ da hastanın ilk idrarı tuvalete yaptırılır. Ertesi günün sabahı, hastanın son idrarı ölçü kabına olmak üzere saat 08:00’a kadar olan tüm idrarı toplanır.
- Sondası olan hastanın sızıntı yönünden takibi yapılır.
- Dreni, foley sondası, nazogastrik sondası olan hastanın tanılama sıklığına göre ölçümü yapılır ve kaydedilir.
- Kullanılan kaplardaki hastanın çıkardığı sıvılar, ölçüm yapıldıktan sonra uygun elimine edilmelidir.
- Kliniğe özel kaplar (ördek, sürgü) kullanılmış ise, kapların temizliği yapılmalı ve yerlerine yerleştirilmelidir.

İlgili Dokümanlar:

- Hemşire Gözlem Formu
- Aldığı Çıkardığı Sıvı Takip Formu